

KOLLÉGIUM

SZAKMAI - MÓDSZERTANI, INFORMÁCIÓS FOLYÓIRAT

A tartalomból:

Hagyományörzés 2.oldal

Tehetségfejlesztés 7. oldal

Kollégiumi nap 10.oldal

**XII.
évfolyam
2003.
12.szám**

Toldi Kollégium, Nagykőrös

50 éves

Hagyományörzés a Hajnóczyban

A pécsi Hajnóczy József Kollégium egyik fontos értékének tekinti a hagyományörzést és -tisztelést. Ennek az elvnek érvényt szerezve rendezzük meg minden évben a Hajnóczy napokat. Ebben a tanévben a rendezvény megszervezése a késő őszi időszakra esett (november 10-15).

A kilencedikes gyerekek addigra már megszokták ezt az új életformát, barátokat szereztek, s a lázas készülődést látva információkat gyűjtöttek az idősebbektől az elkövetkezendő hétről. Az előzetes megbeszélések során fontosnak tartottuk, hogy az évről évre ismétlődő programok helyet kapjanak, de ezek mellett – színesítve a kínálatot – új, vonzó lehetőségeket ajánljunk fel tanulóinknak. Hiszen ez az ő hetük! Szerettük volna tartalommal megtölteni a szórakoztató, „lazító” programok mellett ezt a pár napot. Változatos, sokszínű, építő jellegű néhány órát szántunk nekik.

Az ünnepélyes megnyitó után kezdetét vette – az addig nyugalmasnak mondható – kollégiumi élet megbolygatását célzó munka. A Hajnóczy Kollégium jellegeből adódik, hogy nem egy helyen zajlottak a programok, hanem a város másik felén, a fiú tagozaton is lázas készülődés folyt. Ösztönzően hatott a diákokra az, hogy a lányok átlátogathattak a fiúkhöz, és persze mi is szívesen fogadtuk a másik tagozat lakóit.

Hétfőn a kollégiumi rádióból felhangzó köszöntés után intézményünk kinyitotta kapuit. Az iskolából fáradtan hazaérkező diákok szűrővizsgálaton vettek részt. Tüdőkapacitásukat, zsírtömegüket és vérnyomásukat ellenőrizhették a bejáratnál diáktársuk segítségével. A résztvevők jutalmul - egészséges életmódjukat igazolva - egy-egy narancsot fogyaszthattak el. Ennek a programnak nagy előnye volt, hogy a dohányzó gyerekek szembesültek szervezetük állapotával, és azt összehasonlították egy nem cigarettázó társukéval. A visszaigazolások szerint a példa meggyőző volt, sokak számára megkon-

gatta a vészharangot, s szembesültek az-
al, hogy nem foglalkoznak eleget
egészségükkel!

Ezzel párhuzamosan a testmozgást ked-
velők bizonyítottak. A kollégium torna-
termében ügyességi akadályverseny kez-
dődött. Tanulóink a „Legügyesebb kollé-
gista” címért mérköztek. Célba-, és ko-
sárra dobtak, tollaslabdát ütögettek, ug-
róköteleztek, hasizomgyakorlatot végez-
tek a bordásfalon. A legügyesebbeket
gyümölcsökből álló ajándécsomaggal
díjaztuk.

De a hétfői nap „megpróbáltatásai” ezzel
még nem értek véget. Esti programjain-
kon a szellem is táplálékhoz juthatott.
Négy napon keresztül mindig ugyanab-
ban az időpontban (17 órakor) felhang-
zott a szignál, s utána a bemondó verse-
nyezni invitálta a kollégium lakóit. A
Kolorádióban minden nap beolvasta a
„nap kérdését”. Naponta 10 kérdésre kel-
lett felelni, hogy négy napi megpróbálta-
tás után kihirdethessük a győztest. A kér-
dések több témakört öleltek fel, így a
versenyzőknek biztosan kellett mozogni-
uk a művészetek, a természettudomány-
ok, a technika, ... talaján is.

Ezen az estén teaházunkban vendégünk
volt Unger Pálma és N. Szabó Sándor
színész házaspár, akik szórakoztató szép-
irodalmi összeállítással köszönték meg
az érdeklődőket a részvételt. Mosoly-
gós, nyílt, kedves természetük hamar
meghódította a szép számban összegyűl-
teket. Kifogyhatatlan meséjüket és taná-
csaikat hallgatva lelkiekben gazdago-
dott, aki részt vett ezen a nagyszerű elő-
adáson.

Az első napon a fiú kollégium szervezé-
sében diákjaink az internet segítségével
leküzdhették a fizikai távolságot. A ve-
télkedő színvonalát történelmi nagyjaink
(Rákóczi Ferenc, Deák Ferenc, ...) neve
fémjellezte.

Ugyanezen a délutánon a fiúknál váro-
sismereti vetélkedőn mérték össze tudá-
sukat az újonnan Pécsre került kilencedi-
kesek. Most megmutathatták, mit tudnak

a megyeszékhelyről. Az első feladat egy
Pécs múltjáról és jelenéről összeállított
feladatlap kitöltése volt. Majd topográfiai
ismereteikről kellett meggyőzni a zsű-
rit – térképen kellett jelölniük a híresebb
emlékhelyeket, szobrokat, múzeumokat,
középületeket. Ezt követően egy érdekes
feladat helyes megoldásával növelhették
pontszámukat a csapatok: egy filmbejá-
rást kellett figyelemmel kísérniük, és
jelölni a papírjukon, hogy milyen híres
pécsi emlékekkel találkoztak a
videófelvételen. Végül egy-egy nevezet-
es épület szétdarabolt képét kellett ösz-
szerakni, s megnevezni a képen látotta-
kat. A változatos kérdések jó hangulatot
teremtettek. A lányok jól vették az aka-
dályokat, s az első, illetve a második díj-
jal hagyták el a fiú kollégiumot.

A fiúk pedig egy érdekes előadáson vi-
gasztalódhattak. Dienes András a PMFC
labdarúgója mesélte el karrierje történe-
tét, „Hogyan lettem NB I-es labdarúgó”
címmel. Beszámolójában egy nagyszerű
pályafutás tárult elénk. Megrendítő volt
látni egy elismert sportoló örömkönnye-
it, ahogy visszaidézte a csúcsgigéjét, és
boldog pillanatait mellett annak megpró-
báltatásait is. Köszönjük neki ezt az él-
ményekben gazdag beszélgetést.

Kedden, a kora délutáni órákban nagy
sürgés-forgás vette kezdetét. Minden
csoport egészséges ételeket készített,
hogy azokat este feltálalva minden tár-
suk jól lakhasson. Ennek a programnak
az „Ételed az életed!” címet választot-
tuk, ezzel üzenve diákjainknak, hogy a
kollégiumi támogatásból tálalt kóstoló
az egészséges életmód választását is kö-
veteli. Ehettünk francia salátát, kukorica

Kollégium

KÉSZÜLT AZ OKTATÁSI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

Kiadja: a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, a „Kollégiumokért” Sajtóalapítvány megbízásából
Felelős kiadó: Horváth István **Főszerkesztő:** Benda János **Alapító főszerkesztő:** dr. Benedek István
Rovatszerkesztők: Fuchsné Hattinger Zsuzsanna, Gulyás Béla, Takács Ernő, Dr. Csépe György, Pethes Zoltán,
Szerkesztőség címe: Körösy László Középiskolai Kollégium 2500 Esztergom, Szent István tér 6. Tel./fax: 33/412-813
Terjesztés: Pethes Zoltán, Tel.: 30/9-376 - 042; **Előfizethető a kiadó címén:** 1417 BUDAPEST, Pf.:11. Tel./fax: (1) 352-9601
E-mail: kollegiumiszovetseg@mail.matav.hu **Honlap:** www.kollegiumiszovetseg.matav.hu **Példányszám:** 1500 **Ára:** 112 Ft

salátát, töltött tojást, egyéni módon elkészített Waldorf-salátát, vaj- és sajtkrém, gyümölcssalátát, ... A délutáni gondos előkészületeknek, a csábító étkeknek, a gusztusos tálalásnak megett az eredménye: ez a program vonzotta legtöbb diákunkat, szinte mindenki részt vett és segédkezett.

A Kolorádió kérdései után a diákok játékra invitálták tanáraikat. A társalgóban fordított csoportfoglalkozás kezdődött. A nevelőknek most diákok adtak feladatokat. Úgy gondolom, akik ott voltak, többet tudhattak meg tanáraikról, jobban megismerhették rejtettebb oldalukat is, főként azokat, akikkel nincsenek napi kapcsolatban.

Nálunk a napot ismét egy agytekervényeket megpróbáló rendezvény zárta. A gyerekek egy kis csoportja „Ki nyerma?” címmel egyéni vetélkedőt szervezett társainak. Kérdéseiket a zene, a művészetek, az irodalom, a sport, a matematika témaköréből válogatták össze. Minden helyesen válaszolót jutalmaztak. A játéknak nagy sikere volt, s mi is nagyra értékeltük a gyerekek igyekezetét, önállóságát.

A fiú tagozaton délután ünnepélyes keretek között, a lányok részvételével megkoszorúzták Hajnóczy József emléktábláját.

Este nálunk is elmélyült beszélgetés kezdődött a „Bagoly sarok”-ban a tanítási módszerekről, a hátrányos helyzetű gyerekek lehetőségeiről. A diákok maguk választották ezt a vitaindító témát, s ez hozzáállásukon is érezhető volt. Aktívan közreműködtek, mondták el és ütköztették véleményeiket.

A harmadik napon, a hét közepén vált igazán érezhetővé a Hajnóczy napok sokszínűsége. Egyszerre több helyszínen zajlottak a programok. A zeneteremben a heti rendszerességgel megtartott önismereti klub vette kezdetét, a társalgóban pedig fodrász és kozmetikai bemutatón vehettek részt növendékeink. Szakképzett fodrászok és kozmetikusok adtak praktikus tanácsokat a haj- és arcápolással, a tetoválással kapcsolatban. De nem csak elméletben - a gyerekek kérdéseire válaszolva bizonyítottak, hanem a gyakorlat-

ban is: afrofonást, kontyot készítettek és bemutattak apróbb hajvágási és -festési fortélyokat.

Este a Kolorádió elmét megpróbáltató feladatai után a tanulók színházi előadás szórakoztak. Pintér Béla *Parasztopera* című abszurd komédiáját tekintették meg a szerző rendezésében. A szöveg ismert dallamok zenei aláfestésével hangzott el. Műkedvelő gyermekeink jól érezték magukat, s a lemaradtaknak a felejthetetlennek bizonyult színészi játékot dicsérték.

Késő délután Antoin de Saint-Exupéry: *A kis herceg* című darabját adta elő egyik tanítványunk társaival. A darab érdekessége, hogy nem a megszokott keretek és módszerek segítségével folyt az előadás, hanem a 20. század dramaturgiai újításait a diákok közé hozva, a mozgásszínház elveit érvényesítve elevenítették fel ezt a kedves történetet. A lelkes és minden újra nyitott közönség többször is visszatapsolta őket. Nagyszerű élmény volt, igazi kuriózum!

Este az ebédlőből kiszűrődő zeneszó csalogatta táncművészekre az érdeklődőket. Egyik diákunk alaplépésekkel ismertette meg társait, nevelőit. Rövid idő alatt bensőséges légkör alakult ki, s az addig tartózkodóknak is be kellett látniuk, hogy a néphagyományaink szebbé, teljesebbé tehetik életünket, ezért fontos életben tartanunk őket, s ezen az úton az első lépéseket akár könnyedén, táncolva, mosollyal az arcunkon is megtehetjük.

A fiúk ezen a napon állították a legnagyobb megpróbáltatás elé a lányokat. Igazán bizonyítanunk kellett, s ehhez minden ügyességünkre szükségünk volt. „Túlélő show”-ra invitáltak minket jelképes oroszlanok, krokodilok közé, sivatagi környezetbe. Valóban megizzadtunk, de a jutalom nem maradt el. Lányaink bebizonyították, hogy nem puhányok, s a 8 fiúcsapat között másodikként élték túl az afrikai kiruccanást.

Ezen a délutánon a fiúk szervezésében fotókiállítás nyílt a Dante Cafében a Hajnóczy Kollégium és az Ifjúsági Ház közös fotósakkörének munkáiból.

A csütörtök az önfeléd szórakozás napja volt. Sokszor bizonyító gyerekeink igazán kapcsolódhattak, ezen a napon már nem kellett terhelniük - az iskolai okításon kívül - agytekervényeiket. Elsőként a Kolorádió eredményhirdetése hangzott el. A feladatokat sokan oldották meg, tökéletes megoldásaik alapján négy győztest avattunk. Úgy gondoljuk, hogy a többi résztvevő is nyert ezzel a széles ismeretanyagot megmozgató játékkal. Utána Filmklubunkban a *Milliárd dollár*-

ros hotel című amerikai filmet tekinthették meg. Aki nem szeretne lemaradni a mai trendiről, az átfogó képet kapott - a fehérneműtől a menyasszonyi ruháig - napjaink öltözködési módijáról a táncos divatbemutatón és shown. A heti programsorozatot diákdisco zárta, melyen tanulóink nagyon jól érezték magukat. Megmutatták, hogy kulturáltan is lehet jól szórakozni.

Pénteken és szombaton a fiúk szervezésében a természetet kedvelő, mozogni vágyók a Hajnóczy emléktúra keretein belül felkeresték a Zengő csúcsát, meglátogatták Püspökszentlászló községet. Rendezvénysorozatunk nagy lelkesedést és helytállást igényelt diákjaink részéről, valamint sok túlórát és energiát a nevelőtestület és a DÖK részéről. De látva tanulóink lelkesedését, fáradtságunk elszállt, s mindig újult erővel láttunk neki a következő feladatnak. Nagy értéknek tartjuk, hogy kollégiumunk minden tagja megmozdult ezen a héten, gyerekeinkkel karöltve mi magunk is - ezzel érdeklődővé és érdekeltté téve az ifjúságot. S valóban, a siker nem maradt el. A gyerekek a megelőző évek részvételi arányát messze felülmúlták! Ezt természetesen az is lehetővé tette, hogy a programok kavalkádjában mindenki megtalálhatta a számára vonzó kikapcsolódási formát. Nagyon fontos eredménynek tekintjük, hogy programjaink szervezésében a diákok tevékenyen részt vettek, több rendezvény ötletét ők adták, s meg is szervezték azokat. Ezúton is köszönjük segítségüket! Arról, hogy az ő szemükkel milyen volt ez az egy hét, talán a leghitelesebb egy diákot meghallgatni. „Nagyon színvonalas programok közül választhattunk. Jól szervezett egy hét volt, melynek forgatagába belefért a tanulás is. Örültünk a meghívott vendégeknek. Kellenek az új színpaltok, de ezek mellett boldogan leltünk rá a már ismert, hagyományossá vált rendezvényekre is. Köszönjük nevelőinknek, diáktársainknak ezt a feledhetetlen pár napot.”

Litter Adrienn
nevelőtanár

50 évesek lettünk

Toldi Miklós Élelmiszeripari Középiskola, Szakiskola és Kollégium, Nagykőrös

A Pest megye déli csücskében lévő Nagykőrös tipikus alföldi mezőgazdasági kisváros. Rohamosan fejlődő konzervgyára igényelte, hogy élelmiszeripari iskola létesüljön itt. 1953-ban tehát megalakult a 4-es számú tanuló iskola és a vidékieknek a 20 fős kollégium. Az évtizedek alatt rengeteg változáson ment keresztül ez az intézmény.

Jelenlegi tanuló létszáma 1000 fő, a kollégiumban pedig, 430-an élnek. A kollégium épületét, szokásainkat, programjainkat, életünket bemutattuk már e lap hasábjain. Szeretnénk most megosztani Önökkel az 50. évünk ünnepségsorozatának örömteli eseményeit is. A nyár végi gólyatáborunkat már a jubileum jegyében szerveztük. Különösen népszerű volt a kollégium történeti vetélkedőnk.

Az őszi diák napokon az immár hagyományos Non-stop foci gála idén 50 órás volt az évforduló tiszteletére. Szabó Tibor tanár úr rutinosan szervezte a fiú és lány csapatokat. A hatalmas állóképességet, ügyességet és kitartást követelő, szinte pihenés nélküli játékot zökkenőmentesen sikerült megvalósítanunk.

A diákújság írók is nagy lendülettel fogtak hozzá a Koll-ibri lapunk ünnepi számának szerkesztéséhez. A régi nevelői naplók átböngészésével s az évtizedek óta a kollégiumban dolgozó tanárok és a technikai személyzet visszaemlékezéseiből válogatva sikerült egy minden eddigi számnál színvonalasabb, igazi múlt idéző lapot összehozni.

Szép volt a Művelődési Központ nagyszobájában tartott ünnepség is, melyre a Toldi iskola dolgozói, a diák képviselők, megyei vezetők, régi diákok és kollégiumi képviselők voltak hivatalosak. Itt is fellépett népi tánc csoportunk, ismét szép sikerrel. Most épp az Öregdiák találkozóra készülünk.

Az iskola Jubileumi Évkönyvében dr. Csapóné Fegyvári Zsuzsa kollégium vezető dolgozta fel a kollégium történetét s írt a jelenünkről. Honnan indul-

tunk és mi a jelenünk? Legrövidebben, de lényegre törően diákújságunkban jelentek meg erről írások, melyeket az Önök figyelmébe ajánlunk.

„Régi időkre emlékszel-e még? Volt egyszer, rég. Volt egyszer rég...”

...Ezt a helyet tanulóotthonnak nevezték, és az Arany János u. 28. szám alatt állt. Az akkori pedagógusok is vezették a nevelői naplót, és én böngésztem ezekben.

Tiszteletben tartva a személyiségi jogokat, neveket esetleg monogrammal jelölök, az érdekesnek vélt eseményekből pedig a teljesség igénye nélkül válogattam.

Pl. 1955. április 26-án ez volt a program

Létszám: délelőtt üzemben 21 fő
Ébresztés 4-kor és 7-kor
Reggeli 5-kor és 8-kor
Gyak. okt.6-kor
Elm. okt. 8.30-kor
Iskolában 30 fő
Összesen 51 fő

Délután:
14-kor Ebédeltetés
15-kor Sajtófoglalkozás, szilencium.
16-tól Énekkar, szilencium
18-kor Vacsora, szabad foglalkozás.
22-kor Takarodó

Napi jelentés
(A napi jelentésnek tartalmazni kell az otthon napi eseményeit, a foglalkozások eredményeit, hibáit és azok kijavítását célzó javaslatokat.)

„A magatartásban megmutatkozott a május 1-re való felajánlás. Napi foglalkozás ismét a kijelölt időben történt. Sajtófoglalkozást V.K. tartotta meg, ki nagyon szépen beszámolt a hét kül- és belpolitikájáról. Énekkar után ismét szilencium volt, ami még vacsora után is tartott. Szilencium után tisztálkodás volt, majd szekrényvizitét tartottam. Minden lánynak kifogástalan volt a szekrénye csak M.K. és R szekrénye volt rendetlen. 22-kor takarodó volt.”

1955. szept. 28. szerda.

„Ébresztés és étkezések rendben folytak. Hálótermeket rendben találtam. A mosdó levezető csöve több helyen folyik, ami miatt a mosdó szoba padlója állandóan vizes. Jelenttem a gondnoknak. A tanulószobák padjai és padlója rendetlen volt. A bejáró tanulók hagyták ott a papír szemetet. Az osztályfőnököket felkértem a megfelelő intézkedések végrehajtására. Sch. B. vaskbélműtétje nem okozott komplikációt. K. I. mandula műtétre kórházba ment. Szilenciumok idején csendben készültek a tanulók az órákra. Az ügyeletes nevelő számon -kérte tőlük a tanulmányanyagot. Szabad idejükben társas játékot játszottak, vagy ruháikat szedték rendbe. 18-tól 20-ig a „Gázolás” c. filmet néztük meg 33 tanulóval. 22-kor eloltottuk a villanyt.”

1956. január 7. szombat.

„A délutánt az ip.tan. napra való előkészület sürgős-forgása töltötte ki. Szerep-próbák, mosás, vasalás, fodrászhoz, varrónőhöz futkosás és egyéb előkészületek tették mozgalmassá a délutánt... Este a tanulók a tilalom ellenére a II. sz. hálóban kitergették a mosott ruhákat. Kihoztam a mosdóba. Villanyoltás után visszacsempészték. Összeszedtem és csak reggel a büntetés kiszabása után kapták vissza. P.I levélben bejelentette, hogy nem térhet vissza családi okok miatt az iskolába.”

1956. március 15. csütörtök. (a fiúk naplójából)

„Délután a városi D.I.SZ. Bizottság által rendezett március 15-i ünnepélyen vettünk részt.

A vízszolgáltatás végre megindult.”

1956. április 22. vasárnap.

„Délután folyamán a fiú és leányotthon tanuló társadalmi munkát végeztek. A Rákosi kertben a színpad építésében vettek részt.”

„... Ebéd után másfél órát táncoltak. Néhányan cirkuszba mentek. Este meghallgattuk A Kreml toronyórája c. színdarabot a rádióban. 21-kor eloltottuk a villanyt.”

1956. május 31. csütörtök.

„A nap folyamán beszerelték a telefont az otthonba. Az intézet egész tanulóifjúsága kollektíve megtekintette a Gábor diák c. filmet.”

1956. október 6. szombat.

„... Este a mosókonyhát rendetlenül hagyták a tanulók. A teknőkben is benne hagyták a szennyes vizet. Vacsora után rendbe tettem velük...”

1956. okt. 26. péntek.

„A napirendre már rányomta bélyegét a forradalom. Délután 3 órakor ifjúsági gyűlést hívtak össze a tanulók. Az ifjúság... nemzeti zászlóval, a nevelőtestület kíséretében a Kossuth szoborhoz vonult, ahol a Himnusz eléneklésével fejezték ki szolidaritásukat a budapesti ifjúság felé. A visszavonulás fegyelmezett rendben történt.”

1956. okt. 31. szerda.

„... A lakatos üzemen foglalkoztatott tanulók visszajöttek az üzemből a sztrájk miatt. Az iskolai csoport a tegnap gyűjtött élelmet rakta teherautókra Bpestre szállítás céljából... sokféle adomány volt.”

1956. nov. 1. csütörtök.

„... Az éjszaka nyugalmát zavarta a szovjet tankok állandó dübörgése.”

1956. nov. 20. hétfő.

„A reggeli vonattal megérkezett 6 szege diák. A tüzelő hiány miatt holnap a reggeli vonattal haza kell menniük.”

1957. jan. 9. szerda.

„... A tanulók magatartásán észrevehető a hosszú vakáció hátrányos hatása. A tanulók egy része még nem érkezett be. Egyenként néztünk utána a késő ókának... ”Elfogadhatók!”

1958. március 17. hétfő.

„... A Tiszakécskére távozott tanulók autóbusedefect (sic!) miatt délután érkeztek be az otthonba. Az otthon rendje kifogástalan. A napirend zavar nélkül folyt. ...”

1959. március 4. szerda. (a fiú naplóból)

„... A reggeli teendők előírászerűen folytak le. A 12 betegnek a hőmérőzések, gyógyszerrel való ellátása nagymér-

tékben igénybe veszi a napos nevelőt, s így a reggeli szobarend, mosakodás ellenőrzésére alig jut ideje. -A kis hálóban egy nagy üvegtáblát kitört a nagy léghuzat: Tettet, - aki kinyitotta az ablakot- kutatjuk. ...Délután a betegszobában levő normál temperatúrájú tanulókat felkeltettem, mert délelőtt birkóztak és két ágy vasát teljesen elgörbítették. - A foglalkozások időben és rendben történtek. Az ablakokat a szél törte ki, amikor a takarító szellőztetett.”

1959. december 9. szerda.

„... A mosdó most folyó korszerűsítésével egészségügyi és esztétikai követelményeknek teszünk eleget.”

1959. december 12. szombat.

„... Sokat kell a tanulóknak takarítani, mert a kőművesek és szerelők sok rendtelenséget okoznak. Kellemetlen a mosdás lehetőség, de amíg a mosdó nem készül el, addig nincs más megoldás. ...Du. mostak, vasaltak, varrtak a tanulók. Igen örültek az új centrifugának, ami könnyíti a ruha szárítását. - Este a TV adást nézték meg.”

Fokozatosan kialakul egy állandónak mondható napirend. Hogy mennyire emberi minden eset, azt a beírások tanúsítják. Íme még néhány, ezt igazoló nevelői bejegyzés.

1960. október 27. csütörtök.

„Az ágyazást még most sem tudják néhányan rendesen megcsinálni. F. reggel nem mondta fel a leckét... Ebéd után sokféle problémával fordultak hozzám a tanulók. Egyéni beszélgetéseket folytattam velük. 16-18-ig szorgalmasan tanultak a gyerekek. Megkönnyíti a szekrények rendben-tartását a könyvek fiókban való elhelyezése. A II. évesek jól felkészültek a másnapi iskolai munkára.”

1961. április 22. szombat.

Napi jelentés

„Az otthon időben és rendben hagyták el a tanulók. Néhányat a sorból visszaküldtem harisnyáért és kabátért. Könyvelmûek, egészségükre nem vigyáznak -Telefonon felhívtam a Korányi kórházat.

-Az ebédeltetés rendben ment. A lányok délután mostak, vasaltak, szekrényeiket rendezték. 6 leány délután versenyre utazott Budapestre. Este 50 lány-

nyal az Arany J. Ált. Isk. előadását néztük meg. Míg távol voltam a lányokkal, addig V. V. a tanulóban vasalt és összegezte az asztalt. Saját költségén köteles rendbe hozatni.”

1966. december 16. péntek. (fiúk)

„A szakközepesek az egyéni tanulás alatt szorgalmasan tanultak. A vacsora alatt fegyelmezett volt az ifjúság. Az esti beszámolón a rádió kezelésére hívtam fel a figyelmet. Csak az igazgató úr által kijelölt személyek kezelhetik. A másodévesek sajtóbeszámolója közepes eredménnyel zajlott le. A tisztálkodás és a lefekvés zavartalan volt.”

1966. november 16. szerda. (leány naplóból)

„Ifjúsági nap lévén a DT irányította a napirendet. Az ifjúsági vezetők körültekintő munkát végeztek a napirend előírása szerint. A Szépe, Erdei externátust látogattam, valamint a fiúotthon betegeit.”

Természetes, hogy a fenti idézetek kisése homályos tükröt mutatnak, mert nem lehetett mindent leírni. Azonban remélem, ennyi is megfelel egy kis nosztalgianak, egy kis „történelmi” visszatekintésnek.. Az a mai diák, akinek saját TV-je, rádiós magnója CD lejátszója, mobil telefonja és internetes lehetősége van, bizony nehezen tudja elképzelni az életét azok nélkül. De jute ideje olyan társas együttlétekre, amelyekben az 50, 40, 30, stb., évvel ezelőtti kollégisták élhettek? Tiszta szívemből kívánom, legyen idejük egymásra!

Vargáné Szentgyörgyi Gyöngyi
nevelőtanár

Úgy gondoljuk, jelenünkről végzőseink gondolatai adnak leginkább teljes képet. (A cikk szintén Koll-Ibri diáknapunk jubileumi számában jelent meg.)

Vélemények a kollégiumról

A jubileumi évben is sok kollégistától fogunk elbúcsúzni. Kíváncsiak voltunk, ők hogyan gondolnak vissza az itt eltöltött évekre. Örömeinkre nagyon sokan hajlandók voltak egy kis fogalmazás megírására. Köszönjük! Minden munkából kivettük a legizgalmasabbnak tűnő gondolatokat. Érdemes elolvasni őket.

- „Eleinte elég rossz volt a családomtól és a barátaimtól távol. Az első pár évben gyakran volt honvágyam, de ma már ritkán fordul elő. Nem érzem magam olyan bezártnak, hisz gyakran este is kint vagyok a városban. Voltam gólyatáborban és örülök neki, hogy eljöttem, mert mikor elkezdődött az iskola, már nem éreztem magam teljesen idegennek. A kollégiumi életben csak a reggeli ébresztést nem tudtam megszokni. Voltak napok, mikor nem szerettem itt lenni.”

- „Sok barátot szereztem az elmúlt években. Nagyon jók szoktak lenni az ünnepélyek, például a Katalin bál, meg a teás estek.”

- „Nagyon szép emlékem amikor két éve a Coca Cola megszervezte a Zanzibár koncertet nálunk. Az is nagyon szép volt mikor a csoportnevelőnkől minden ünnepre kis ajándékot kaptunk. Tetszett az év végén megszervezett pörkölt főzés, amiből a kollégium lakók kaptak. Nagyon finom volt.”

- „Szépek voltak a karácsonyi műsorok.”

- „A harmadik év már rutinosabb volt. Ugyanaz a nevelőtanárunk, ami nagy előny. A kollégiumi számítógépezés is nagyon tetszett, mert így mindig tudtam tartani a kapcsolatot az ismerőseimmel... Megtanultam, hogy nem mindig csinálhatom azt, amit szeretnék. És nem kell elvárni, hogy hozzám alkalmazkodjon mindenki, hanem nekem is alkalmazkodnom kell.”

- „A tanév első pár hónapja alatt beilleszkedtem az osztályba és vándoroltam egyik szobából a másikba... Sokat járunk színházba Kecskemétre és Szolnokra. Tizedikben mi csináltuk a Pálfáján a programot és a hirdetőtáblát is. Jól sikerült... A kollégiumi étellel gyakran voltam elégedetlen. Igaz azt mondják, mindenki a hazait szereti a legjobban, főleg, ha az anyukája szakács... Sokszor fogok visszaemlékezni a kollégiumi éveimre”

- „Az a baj, hogy nagyon kötött az időnk... Azért is örülök, hogy kollégista lettem, mert ha nem lettem volna az, akkor nem jöttem volna össze a barátommal.”

- „Szeretem a diákságot, a vidám estét. Egyszóval mindent, hiszen ez egy nagy család, ahol mindenki megtalálja azt amit akar és szeret... inkább az időt

állítanám meg, hogy ne kelljen elmenjek innen... Amikor idejöttem, alapítottunk egy népi tánc csoportot. Azóta működik és évről évre új tagok jelentkeznek. Ez jó érzés, mert látja az ember, hogy amit egyszer beindítottunk az jól működik.”

- „Sokkal jobban és könnyebben tudok ismerkedni és más közösségekbe beilleszkedni... megtanultam magamról gondoskodni... Ha nem tudtam valamit a leckével kapcsolatban, nem kellett sokat várni, jött a segítség a nevelőtanároktól... Az idősebbeket tovább engedném, hogy lent legyenek az aulában vagy kint a városban.”

- „Azon kívül, hogy van kevés rossz emlékem is, azért jó itt bent.”

- „Úgy képzeltem, hogy a mostaninál nagyobb szobák lesznek és az ágyak sem egymás mellett állnak, valamint a zuhanyzóban is több kabin lesz... A programok nagyon jók csak több kollégiumi diszkót kéne szervezni és több versenyt.”

- „A szabályok nem változtak semmit, csak az én alkalmazkodásom. Négy év alatt megtanul az ember alkalmazkodni. Ha belegondolok nem rossz itt lenni, ha az ember ki tudja tölteni a szabadidejét értelmes dolgokkal - gondolkodik itt a számítógépes foglalkozásokra és a színházra.”

- „Megtanultam közösségben tanulni, elfogadni más emberek véleményét. A szobatársaimat és szinttársaimat szinte családtagként kezelem... Nem lehetett unatkozni, mindig volt valami rendezvény, sport, vetélkedő, diszkó... Nekem a legemlékezetesebb a non-stop foci volt. Ki tudtuk próbálni milyen szívósak vagyunk.”

- „Talán most kezd benőni a fejem lágya, mert aerobikra is járok az idén, meg a kukta szakkörre is... Kicsit több szakkörre és vetélkedőre kellett volna járnom, de az embernek fel kell nőnie, hogy a dolgokat megértse és ne olyan gyerekesen gondolkodjon mint én évekkal ezelőtt, mikor idekerültem. Remélem az utánam jövők vállalkozóbb szelleműek lesznek.”

- „Szép lassan belerázódtam az itteni életbe. Megszoktam a tömeget és a rácsokat az ablakon.”

- „Az lenne a jó, ha a délutáni kimenők hosszabbak lennének.”

- „Amikor a koleszba jöttünk, nagy bulira számítottunk. Kíváncsiak voltunk a koleszban élő szép lányokra... Alapjában véve jó banda jött össze.”

- „Gólyatáborban ismerkedtünk össze csoporttársainkkal, későbbi barátainkkal. Jó bulinak tűnt, de később rájöttünk, hogy mégsem lesz ez annyira jó mint ahogy gondoltuk. Kiderült, hogy vannak olyan szabályok, amit nem szívesen tartanánk be. Mint például elég lenne, ha nem hatkor kellene kelni, hanem felkelnék magunktól és elkészülnénk az első órára. Eleinte rosszak voltak a tévézési lehetőségek... jól lehet tölteni az időt a számítógépteremben, a tornateremben, az aulában, a ping-pong és csocsó asztaloknál. Először a kollégium egy kicsit régimódiának tűnt, de jó szemmel nézzük azt, hogy Zsuzsa néni és a kollégiumi dolgozók nagy erőfeszítéseket tesznek a kollégium fejlődéséért. Például: le lettek festve a szekrények, ajtók, ki lettek cserélve a székek, piszoárok, és a zuhanyzó is renoválásra került. Csak így tovább, hajrá kollégium!... Nagyon örültünk neki, hogy láthattuk az MTK öregfiúkat. Nagy sikere volt a NON-STOP focinak és reméljük idén is sikerül megszervezni! Persze gondok is voltak és vannak is, mert a szobák takarítása nehezen megy, ezért volt többször szintgyűlés. Hát, a tanárok mérgeződése jogos.”

- „Minden év elején vannak problémák a szinten lakó kilencedikesekkel, de ezt még mindig sikerült megoldani, persze a nevelőink segítségével... Azt hiszem valamilyen szempontból legtöbbször szívesen gondolunk majd vissza a kollégiumra.”

- „Sok mindent itt tanultam meg. Az alkalmazkodást, őszinteséget és bizalmat. Hiányozni fog ez a környezet.”

Befejezésül annyit, idén megpályáztuk a „Legügyesebb Kollégista” országos verseny döntőjének rendezési jogát, melyet január 30-31.- február 1-én rendezünk. Találkozzunk, versengjünk és ünnepeljünk együtt a jelentkező kollégiumok diákjaival és pedagógusaival Nagykorösrön!

Nagykorös, 2003. november 27.

*Dr. Csapóné Fegyvári Zsuzsa
kollégiumvezető*

Tehetségfejlesztés – 2. rész

Tanulmányunk első részében kiemeltük a tehetség-felismerés fontosságát, jelentőségét. A folytatásban először e feladat szakszerű végrehajtásához adunk további szempontokat.

A tehetségfeltárásnak léteznek ún. objektív és szubjektív módszerei.

A tehetséges gyermekek felismerésében általában a pedagógus megérzése is fontos szerepet játszhat, amelyet egészítsen ki saját adatgyűjtése, különféle írásbeli (pl. az értelmi, tanulási teljesítmény feltárására irányuló mérések, tesztek), játékos feladatok elvégzettetése, az egyéni érdeklődés, hobby, a személyes kötődések, kapcsolatok, a terhelhetőség, nem utolsósorban a családi háttér feltérképezése.

A tehetségfeltárásban a pedagógusnak támaszkodnia kell a szülői és osztályfőnöki segítségre (beszélgetés, kérdőív kitöltés stb.), valamint a tanuló saját közléseire, jelzéseire is (utóbbi formája lehet egy *mélyinterjú* típusú beszélgetés).

Objektív módszerek

Tájékozódás végett beiratkozás előtt célszerű az új kollégistáknak, illetve szüleiknek egy kérdőívet küldeni, melyet együtt töltsenek ki. Ezen tudakozódunk afelől, hogy a tanulónak milyen osztályzatai voltak a legfontosabb tantárgyakból, mik a kedvenc tantárgyai, milyen hivatást, foglalkozást képzelnek el, van-e már a továbbtanulásra vonatkozóan elképzelésük, mi a tanuló érdeklődési köre, miben tartják tehetségesnek a fiataalt, s végül, a szülő, vagy a volt pedagógusok, esetleg szakember véleménye szerint milyen támogatásban kellene (lenne érdemes) a gyermeket részesíteni.

A **kreativitás vizsgálatának** egyszerűbb eljárásai, módszerei: rajzkiegészítés, szóalkotás tetszőlegesen kiválasztott betűkből, rajzkészítés geometriai alakzatokból, elrejtett betűk, számok megtalálása egy ábrában (manuális készségek vizsgálatára is jó).

Eljárások a **kreativitás** valamint a **ver-**

balis készségek vizsgálatához: címek kitalálása egy alkotáshoz, szavak, tárgyak neveinek szokatlan felhasználása, szinonimák keresése, mondatalkotás adott szavakból, azonos alakú szavak jelentéseinek felsorolása, rajz értelmezése (Mi történik itt? Mi történt? Mi fog történni?), rajzok átalakítása, befejezése. Fantázia, képzelőerő vizsgálata: mi lenne ha... (egy szokatlan esemény következményeinek elmondása) stb.

A személyiség valamint a családi háttér megismeréséhez alkalmazható módszerek: családrajz, önéletrajz, mások jellemzése, önjellemzés, "Egy napom tíz év múlva" fogalmazás megírása, szociometriai elemzés, boldogság- és szomorúságforrások leírása, empátia-készség, önismereti vizsgálata: önismereti kép, tulajdonított kép felállítása, ezek összehasonlítása (önismereti teszt).

Szubjektív módszerek

Az ún. szubjektív módszer lényege az, hogy a pedagógusok a gyermekek viselkedését **megfigyelik** . Tehetség(ígéret) az, aki az ún. tehetséglajstromban szereplő kritériumoknak megfelel, de természetesen nem kell mindegyiknek megfelelni. Több ilyen lajstrom van forgalomban; nézzünk egyet közülük.

Az ismeretszerzés jellemzői:

- jól tájékozottság,
- gazdag szókinccs, kifejezés-eszköz-tár,
- tények, ok-okozati viszonyok gyors felismerése,
- gyors általánosítás képessége,
- jó megfigyelőkészség,
- olvasottság,
- kritikus, független gondolkodás.

Motiváció:

- elmélyülés az őket érdeklő kérdésekben,
- feladat-elkötelezettség (befejezésre való törekvés),
- a mechanikus, monoton feladatok kerülése,
- tökéletességre való törekvés,

- önkritika,
- a saját tempónak megfelelő önálló munkavégzés,
- felnőtt segítségnek csak a szükséges mértékű igénybevétele.

Kreativitás:

- színes, eredeti fantáziavilág.
- sokféle, szokatlan kérdésfeltevés,
- egy probléma sokféle, frappáns megoldása,
- sablonos megoldások, válaszok kerülése,
- kísérletező, kutató hajlam, merészség,
- önérvényesítés, az önmegvalósítás szándéka,
- játékoság, fejlett humorérzék,
- egyéniségek, individualisták, a maguk útját járják.

Szociális viselkedés:

- konstruktív nonkonformizmus, korlátozás, kötöttségek, és elnyomás elleni védekezés, konvenciók elutasítása,
- nyitottság a környezethez való viszonyában, előítélet-mentesség, tolerancia,
- törekednek mások lenni, mint a többiek,
- szívesen provokálnak vitát,
- vélemény nyílt kifejtése,
- mernek felelősséget vállalni, megbízhatóak a közösségi munkában,
- barátaikat megválogatják,
- vonzódnak az idősebbek iránt,
- magabiztosság, önbizalom, pozitív énkép.
- van hajlamuk a vezetésre,
- jó empátias készséggel rendelkeznek,
- nyitottak, szociális érzékenység jellemzi őket.

Összefoglalva:

szempontok a tanuló főbb személyiségjegyeinek, tulajdonságainak megismeréséhez

Testi, egészségügyi, mentális állapot
Egészségi, alkati állapot, mozgáshoz való viszony, idegrendszeri stabilitás, káros szenvedélyek, szokások stb. Pszichomotorikus képességek.

Kognitív szféra

Értelem, tudás, ismeretek, intelligencia, motivációs szint, képességek, készségek, tanulási- és munkakultúra. Az ismeretszerzés és tudás forrásai; olvasmányai, olvasási szokásai. Iskolához, tanáraihoz, a tanuláshoz való viszony. Tanulmányi munka, eredmények.

Érdeklődési kör (ezek változásai), hobbi, szabadidős aktivitások, kedvenc elfoglaltságok.

Érzelmi élet

Érzelmi beállítódás (habitus) és gazdagság, stabilitás, humorérzék, kudarc-tűrő képesség, általános életszemlélet, emocionális tulajdonságok, stb.

Akarati, jellembeli tulajdonságok

Erkölciség, értékek; állhatatosság, őszinteség, szorgalom, kitartás, céltudatosság, kezdeményező készség, felelősségtudat, stb.

Életcélok, eszmények, ideálok, identitás, ambíciók, tervek, motiváló tényezők.

Közösségi tulajdonságok

Szociabilitás, szociális kapcsolatok, közösségben, barátok, baráti körben elfoglalt hely, az ezzel való elégedettség. Nyitottság, szolidaritás, kooperatív készség. Konfliktustűrő- és kezelő képességét, kommunikációs- és kapcsolatteremtő képesség, empátiás képesség; ő maga hogyan értékeli ezeket.

Egyéb személyiségvonások

Önismeret, önértékelés (foka, jellegzetességei)

Hogyan érzi, hogyan látja azt, miképp ítélik meg más személyek; mi a saját véleménye önmagáról. (Az önértékelés helyes vagy helytelen voltáról kapunk képet például akkor, ha saját értékelését összevetjük az egyes tanulóknak a csoporttársak általi értékelésével.)

Fejlődőképesség, fejleszthetőség, önbizalom, eredetiség.

A szülőkkal való kapcsolat jellemzői, a szülőkhöz, családtagokhoz való viszonya, a családban elfoglalt helyzete, az ezzel való elégedettsége.

Megjegyzés: pszichológiai tesztek alkalmazásánál, illetve azok értékeléséhez feltétlenül kérjük pszichológus segítségét.

A tehetségnevelés módszerei a kollégiumban

A tehetségvédelem főbb irányzatai a következők:

- elkülönítés (a tehetségigéreteket külön iskolában, osztályban, stb. nevelik),
- gyorsítás, léptetés (a normál tempóhoz képest a tananyagot rövidebb idő alatt sajátíttatják el),
- tananyag gazdagítás, dúsítás.

Az első ezek közül **szervezeti** megoldást jelent, utóbbiak **tartalmi** változtatást. A tananyag gazdagítás, dúsítás az elterjedtebb, mely viszonylag tágran értelmezhető: ti. bármely intézkedés, program, tananyag-kiegészítés, ami a normál tananyagtól eltér, ennek minősíthető.

A fenti kategóriarendszer fogalmait használva a kollégiumi tehetségnevelésre az **elkülönítés, és tananyag gazdagítás** együtt a jellemző:

a (képesség)fejlesztő szakkörök, tudományos diákkörök, ritkán a tanulókkal való külön foglalkozások adják meg a szervezeti keretét a fejlesztésnek, mely lehet pl. egyetemi felkészítés, nyelvtanítás, bizonyos iskolai tantárgyhoz vagy tudományágakhoz kapcsolódó fejlesztés, nem utolsósorban speciális képességek fejlesztése.

A dúsító programok lehetnek **mélységbeliek**: ebben az esetben a tananyag elmélyültebb, igényesebb feldolgozására kerül sor; valamint **kiterjedésbeliek**: ekkor a minél szélesebb körű ismeretek átadása a cél a különféle tudományterületekről, valamint "járulékos" témák programba illesztése (pl. társadalmi tevékenységek gyakorlása a közösségben).

A fejlesztő programokkal kapcsolatos célok és követelmények:

- igény-felébresztés, kíváncsiság felkeltése,
- bátorítás a cselekvésre, a munkára, játékra, a kérdezésre,
- a tanulói -öntevékeny- aktivitás ösztönzése, ébren tartása (kezdeményező- és kreatív erők fejlesztése),
- önálló ismeretszerzésre, probléma-

megoldásra, tervezésre, szervezésre, végrehajtásra (befejezésre) való ösztönzés,

- személyre szabott feladatok, célok kitűzése, egyéni igényekhez való alkalmazkodás
- egyéni igényekhez való (tanári) alkalmazkodás,
- folyamatos együttműködés lehetőségeinek biztosítása,
- széleskörű aktivizálás (széles tevékenységrepertoár),
- választhatóság (a tanuló igénye, érdeklődése, együttműködési készsége, motivációja szerint).

A fejlesztő programok akkor működnek hatékonyan, ha tervszerűek, szervezettek, megfelelően strukturáltak, a tanulók számára rendszeres elfoglaltságot jelentenek, tehát nem szabadidő-program jellegűek.

A kollégiumnak a tehetséggondozás terén kifejtett tevékenységével kapcsolatosan alapvető kérdés, hogy az intézményben milyen személyi, tárgyi és szervezeti feltételek állnak rendelkezésre: az igényeknek megfelelő-e tanterv, az oktatást illetve fejlesztést támogató eszközök (könyvtár, AV-eszközök, Internet stb.), valamint segédanyagok hozzáférhetősége biztosított-e, valamint megoldható-e a tanítási-tanulási formák adekvát szerkezeti és szervezeti kialakítása.

Amennyiben helyben nem teremthetők meg a fejlesztés feltételei, a csoportvezető felelőssége az igényelt támogatás lehetőségeinek felkutatása a diák számára.

A tehetségvédelem abban a kollégiumban lesz hatékonyabb, ahol jó légkör uralkodik, a pedagógusok nyitottak, és felkészültek a feladatra.

Nézzük, melyek a legfontosabb, a tehetség kibontakoztatását segítő pedagógus magatartások, attitűdök.

A kreatív pedagógus:

- megérti és elfogadja a tanulót olyanak, amilyenek,
- bátorítja diákjait egyéni tanulásra, kutatásra (katalizátor-szerep),
- stílusa kooperatív, szociálintegratív,
- csak a szükséges mértékben végzi a szervezést, irányítást,
- a kész megoldásokat jutalmazza,
- segíti a gyermekek önértékelését,

- érdeklődő,
- komolyan veszi a gyermekek ötleteit, javaslatait,
- megfelelő, sokszínű alkotóközeget teremt,
- példamutató.

A fejlesztést szolgáló módszerek, magatartások

- igény-felébresztés, kíváncsiság felkeltése
- a gyermekhez való állandó odafigyelés (érdeklődés, partnerként való kezelése stb.)
- cselekvésre, munkára, játékokra bátorítás
- kérdésre való bátorítás
- önálló ismeretszerzésre való ösztönzés (tervezés, szervezés, befejezés)
- önálló probléma megoldásra való ösztönzés
- beszélgetésekbe, vitákba való bevonás
- szabad idő biztosítása az elmélkedésre, a játékokra
- óvatos kritika
- inkább értékelése, mint büntetése az individualitásnak
- képzeletfejlesztő, alkotásra serkentő feladatok adása

Végezetül: a közoktatási törvény előírja a **tehetségfejlesztés tervének** az intézmény pedagógiai programjában való megjelenítését. Az alábbiakban bemutatjuk azt, hogy mi hogyan képzeljük el ennek a felépítését.

A tehetségfejlesztés tervének vázlata

- a tehetségnevelés alapelvei
- hogyan választjuk ki a fejlesztendő tanulókat – a módszerek rövid ismertetése
- milyen igények jelentkeznek tanulói oldalról (érdeklődési területek, pályairányultságok, a tehetséges tanulók szocio-kulturális háttere, személyiségjegyei, felkészültsége, stb.)
- szülők elvárásai
- iskola elvárásai
- a fenntartó elvárásai
- a tehetséggondozás kollégiumi feltételrendszere (humán erőforrás, felszereltség, finanszírozás, eszközök)
- az igények és lehetőségek megfeleltetése, összhangja
- mit vállal az intézmény a tehetséggondozás terén a lehetőségek, a hagyományai, és az igények alapján
- hogyan végzi a tehetséggondozást:
  - milyen fejlesztő programokat működtet, milyen eszközöket használ

(szervezeti megoldások, módszerek, stb.)

- az intézmény kikkel és hogyan működik együtt a fejlesztés során: milyen segítőkre támaszkodik (fenntartó, iskola, család, külső szakemberek, tanácsadó szolgálat, stb.),
- milyen kollégiumon kívüli, és egyéb formában biztosított a tehetséges gyermekek fejlesztése
- hogyan méri a tehetségfejlesztő munka eredményességét
- hogyan javítja eredményességét

Felhasznált irodalom

1. Erika Landau: *Bátorság a tehetséghez*. Calibra, Bp., 1997.
2. Dr. Harsányi István: *Tehetségvédelem*. Magyar Tehetséggondozó Társaság, Bp., 1994.
3. Herskovits Mária-Gefferth Éva: *A tehetség meghatározása és összetevői*. In: *A tehetségfejlesztés pszichológiája*. Debrecen, KLTE, 1994.
4. Klein Sándor- Farkas Károly: *Tehetségnevelés Magyarországon*. Csongrád megyei Pedagógiai Intézet, Szeged, 1990.
5. *Tehetséggondozás az iskolában*. Szerk. Ranschburg Jenő. Tankönyvkiadó, Bp., 1989.

Az OKNT elfogadta a NAT-ot

Hosszas vita után az Országos Köznevelési Tanács októberi ülésén 13 igen, 6 nem és 1 tartózkodás mellett elfogadta a felülvizsgált Nemzeti alaptantervet (NAT), amely 2004. szeptember 1-től lép életbe az általános iskolák első évfolyamán, felmenő rendszerben.

Az OKNT tagok közül többen kifogásolták a dokumentumot. *Hoffmann Rózsa* szerint ki kell egészíteni, ugyanis önmagában, az ismeretek rögzítése nélkül nem elfogadható. Az egyetemi docens úgy vélte: az uniós csatlakozás küszöbén a nemzeti műveltség megerősítése sokkal nagyobb jelentőségű, mint korábban. Ugyanakkor megkérdőjelezhetőnek tartotta az OKNT azon tagjainak az elfogulatlanságát, akik a NAT kidolgozásában részt vettek és „szakmailag, anyagilag” érdekeltek elfogadásában.

Hadházy Tibor, a Nyíregyházi Főiskola oktatási rektor-helyettese fontosnak és pozitívnak tartotta azt a törekvést, hogy a vitaanyagban az ismeret-centrikusság mellett hangsúlyt kapott a képesség- és

készségfejlesztés, de ugyanakkor megjegyezte: a műveltségterületek szerinti oktatás „integrált” pedagógust kíván.

Báthory Zoltán oktatáskutató kiemelte: a NAT 2003 logikusan illeszkedik a közoktatási törvény módosítása és a két-szintű érettségi közé, amelyek reformlépéseknek számítanak a közoktatásban.

Karlovitz János főiskolai docens szerint a dokumentum „lebegő alapelv”, de nem nemzeti tanterv. Véleménye szerint a mostani változatot bizonyos mértékben az értékek hiánya jellemzi. Úgy látta: elfogadása esetén gyenge helyi tantervek szülehetnek, ami által szélesedhet az elit és a gyengébb iskolák közötti olló, sérülhet az esélyegyenlőség elve.

Szabados Lajos főiskolai tanár kifejtette: a törvény szerint háromévente nemcsak a NAT felülvizsgálatát kell elvégezni, hanem értékelni is kell azt. Ez most sem történt meg, így a miniszter mulasztásos törvénysértést követ el.

Dobos Krisztina szerint sokkal következetesebben is meg lehetett volna fogalmazni a célokat. Kifejtette: az oktatásban vannak problémák, amelyeket meg kell oldani, ezt azonban az egymást követő kormányok úgy teszik, hogy tör-

vényt módosítanak, és tantervet írnak. Az ilyen típusú változtatások pedig nem adnak választ a problémákra - fűzte hozzá.

Sipos János közoktatási helyettes államtitkár szerint az ismeretanyagot eddig sem a NAT-nak, hanem a kerettanterveknek kellett tartalmaznia, s ez után is így lesz. Jelezte: a tárca javasolja, hogy a NAT-hoz készülő kormányrendelet egészüljön ki azzal, hogy az iskolák a tanulók fizikai állapotát két alkalommal, a tanév elején és végén mérjék. Az Országos Köznevelési Tanács a Nemzeti alaptantervet két dokumentummal egészítette ki. Mindkettő az oktatási miniszternek szól: az egyik arra hívja fel a figyelmét, hogy azoknak a tanulóknak, akik nem érettségiznek le, a 10. évfolyam végére szóló konkrét tartalmú zárókövetelményeket dolgoztasson ki. A másik: a kerettantervek akkreditációs eljárásának rendjére vonatkozó miniszteri rendelet szövegét az OKNT tagjai látni, megismerni szeretnék, ezért azt kéri a tárca vezetőjétől, hogy azt a novemberi ülésükön kapják kézhez, véleményezésre.

L. E.

Kollégiumi nap

- másodszor

Az elmúlt tanévben országosan meghirdették - egyetlen napra koncentrálni - a **kollégiumi napot**. Úgy gondoltuk, hogy mi az idén is megrendezzük, mintegy hagyományt teremtve. Nekiláttunk egy "helyi" kollégiumi nap megtervezéséhez. A DT-vel megbeszélve összeállt egy várhatóan jó program.

Van nekünk egy fiú „testvérkollégiumunk”, akiket meghívtunk egy barátságos **kézilabda meccsre**. A fiúk időben, lelkesen jöttek is. A mi lányaink már hetekkel korábban összeállítottak egy csapatot, és szorgalmasan edzettek a nagy napra. A mérkőzésen udvariasan visszafogták magukat a fiúk, így semmi gond nem volt abból, hogy egymás ellen játszottak. A mérkőzés végén a lánycsapat megajándékozta a vendég fiúcsapatot egy **bütyköldé** (kézműves diákkör) **által kézzel festett egyedi pólóval**.

Utána meghívtuk a fiúkat egy olyan **vacsorára**, amit a lányok készítettek (melegszendvics). A vacsorán már az új pólókban feszítettek vendégeink. Vacsora után kezdődött egy **játékos vetélkedő**, amibe a fiúkat is bevonták a lányok. Hogy miben vetélkedtek? Olyan játékokat játszottak, ami közismert, de igazán megmozgatja a jelenlevőket. Így került sor a következőkre:

Fiú-gyűjtés, activity, malac-anatómia, almahámozás, öltöztetés, késkeresés a kollégiumban, vízhordás kanállal, hölgyválasz, újsáppapírtánc lyukérvék, képösszerakás, labda a magasban.

A csapatokat csokikkal jutalmaztuk. A vetélkedőn mindenki nagyon-nagyon jól érezte magát. Nekünk nevelőknek öröm volt nézni a sok kipirult, jókedvű gyereket.

A nap betetőződéséül az évente megrendezésre kerülő

„Bemutakozik a 9. osztály” műsorra került sor. Erre a "kicsik" hónapok óta készültek. Meggyőződésünk sze-

Újsáppapír tánc

Öltöztetés

rint mindenkiben van valamilyen tehetség, csak teret kell kapjon ennek kibontakoztatása.

Itt hallottunk szép közös és szóló énekeket, versmondást, paródiát, láthattunk táncot.

A végén fáradtan ugyan, de rendet tettek az ebédlőben, még tanulni is volt erejük, majd a szokásos módon véget ért ez a nem mindennapi **kollégiumi nap**.

*Németh Jánosné
nevelőtanár*

*Pálffy Miklós Kereskedelmi
Középiskola Kollégiuma, Győr*

Ülést tartott a Kollégiumi Szövetség Ügyvivő Testülete

A Szövetség elnöke *Horváth István* összegezte a megyei fórumok tapasztalatait, melyeken elsősorban az oktatási törvény módosításával, azon belül is a pedagógiai felügyelő kérdéskörével kapcsolatos problémákat és feladatokat tárgyalták meg a kollégiumok képviselői. Egyértelmű vélemény alakult ki, mely szerint nyugodtan állíthatjuk, hogy a „felügyelő” felvetését a pedagógusok a gyermekek érdekeivel ellentétes, a kollégiumi nevelőt és munkáját megalázó, szakmailag értelmetlen végrehajthatatlan intézkedésként élték meg. Szövetségünk számára továbbra is elfogadhatatlan a kollégiumi munka példátlan leértékelése, s mindent el fogunk követni annak érdekében, hogy ez ne következzen be.

A Testület javaslatokat készített az elfogadás előtt álló jövő évi költségvetési törvényhez annak érdekében, hogy a kollégiumi intézményhálózat központi finanszírozása legalább az inflációt, az áremelkedéseket kompenzáló szinten tartást biztosítsa.

Az ügyvivők megtárgyalták a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának módosításával kapcsolatos kérdéseket, és javaslatot állítottak össze a program jogszabályi pontosítására vonatkozóan.

Beszámoló hangzott el a Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány helyzetével, jövőbeni működésével kapcsolatban.

A Testület összeállította a megyei elnököknek szóló írásbeli tájékoztató anyagokat.

- Szerk. -

A Köznevelési Törvény módosításából adódó főbb kollégiumi teendők

A kollégiumok nevelőtestületei titkos szavazással döntenek arról, hogy „nem” vezetik be a pedagógiai felügyelői munkakörben történő foglalkozást. (Mivel a törvény szerint szakmai kérdésekben a kollégium nevelőtestülete önálló döntési jogkörrel rendelkezik, ezért egybe szervezett kollégiumoknál is csak a kollégium tantestülete jogosult szavazásra!)

Kt. 129.§ (7) bek.

Határidő: 2004. január 31.

A kollégiumok felülvizsgálják a pedagógiai programjukat, melyet a nevelőtestület fogad el, majd ezt követően a megjelölt határidőig megküldik a fenntartó részére jóváhagyásra. A fenntartó jóváhagyás előtt köteles szakértő véleményét beszerezni.

Kt.132.§ (2)

A kollégium elkészíti a minőségirányítási programját, melynek összhangban kell állni a helyi önkormányzat minőségirányítási programjával. Az önkormányzatok legkorábban április 15-ig kérhetik az intézményektől a fenti programokat.

Kt.129.§ (6) bek.

Határidő: 2004. június 30.

Azokban a kollégiumokban, ahol a nevelőtestület „nem látott tisztán” és támogatja a pedagógiai felügyelői munkakör bevezetését, felül kell vizsgálni a pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak közalkalmazotti kinevezését, munkaszerződését. Az igazgató (kollégiumvezető) dönti el, ki kerül pedagógiai felügyelői munkakörbe, és ki marad nevelőtanári munkakörben, ill. kit, (kiket) foglalkoztat kettős munkakörben.

Kt. 129.§ (7) bek.

Határidő: 2004. augusztus 31.

A Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának bevezetése. Az eredeti (2003. szeptember 1.) bevezetési határidőt a két éves felülvizsgálati határidőhöz igazítva egy évvel meghosszabbították.

Kt. 49.§, 94.§ (1) bek., 46/2001. (XII.22.) OM rendelet 44/2002.(VI.18.)OM módosítása

Határidő. 2004. szeptember 1.

A kollégiumok felülvizsgálják a házirendjüket, és megküldik a fenntartó részére jóváhagyásra.

Kt. 129.§ (8) bek.

Határidő: 2004. december 31.

Kötelező alkalmazni a könyvtáros tanárt és a szabadidő szervezőt. A könyvtáros tanár bevezetésére fokozatosan kerül sor, 2005-től egy fő állás majd a következő két tanévben félfél állás tölthető be. Kettőszáz és négyszáz férőhelyes kollégium esetén egy fő, nagyobb férőhely szám esetén plusz egy fő könyvtáros alkalmazható. Szabadidő szervező egy fő alkalmazható, ha a tanulók száma eléri a háromezret.

Kt. 124.§ (24), Kt. 1. sz. melléklet

Határidő: 2005. szeptember 1.

Fenntartói teendők

A fenntartó kérelmet nyújthat be az OKÉV-hez a kötelező eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltak teljesítésének határidő módosítására.

Kt.128.§ (17) bek.

Határidő: 2003. december 31.

Az önkormányzat elkészíti a minőségirányítási programját és megküldi a köznevelési intézmény részére. Az intézményi minőségirányítási programnak összhangban kell állni az önkormányzati minőségirányítási programmal.

Kt. 129.§ (4) bek.

Határidő: 2004. január 31.

A fenntartó áttekinti a kollégium alapító okiratát és elvégzi a szükséges módosításokat.

Kt.128.§ (16) bek.

Határidő: 2004. március 31.

A túlmunkáról

A köznevelési törvény nyári módosítása megszüntette a törvénynek azt a sajátosságát, hogy a rendkívüli munkavégzést a heti 40 órás rendes munkaidőbe építette be. Korábban ugyanis a kötelező óraszám felüli - a heti 40 órás rendes munkaidőn belüli - tanítás rendkívüli munkavégzésnek (túlmunkának) minősült, amely nem felelt meg a Munka Törvénykönyvében szabályozott rendkívüli munkavégzés fogalmának. Minderről közleményben tájékoztatta az érintetteket az oktatási tárca. A köznevelési törvényben megjelenő új megoldással megszűnik a heti 40 órás munkaidőn belül a rendkívüli munkavégzés (túlóra) lehetősége, ezzel helyreáll az összhang a Munka Törvénykönyvével. A törvényt módosítás éppen a pedagógusok védelmében korlátozza a kötelező óraszám feletti tanítás elrendelését. A törvény szerint a rendes munkaidőn belül, a kötelező óraszám felett az elrendelésre csak a nevelő és oktató munka zavartalan megszervezése érdekében kerülhet sor. A főszabály ilyen esetre is az, hogy napi 2, illetve heti 6 óra rendelhető el. Ez az óraszám minden pedagógus-munkakörben a heti 40 órás munkaidőn belül marad. Az Oktatási Minisztérium szeptemberi közleménye szerint - 143/2003. (IX.9.), Korm. rendelet - a 40 órán felüli, kivételesen elrendelhető többletanítást magasabb díjazással, azaz az óradíj 50 százalékával emelt összeggel kívánja elismerni. A 40 órán belüli kötelező óraszám feletti tanításért pedig, ha az a heti 10 órát meghaladja, 25 százalékkal magasabb összegű óradíj jár.

Szent Márton napi vetélkedő

A pétervásárai Mezőgazdasági Középfokú Szakoktatási Továbbképző és Szaktanácsadó Intézet "Gárdonyi Géza Kollégiuma" ebben az évben is megrendezte a hagyományos Szent Márton napi vetélkedőt.

Az elméleti és gyakorlati feladatokból álló vetélkedésen a kollégisták Szent Márton életével kapcsolatos kérdésekre válaszoltak, valamint szakmai jellegű feladatokat oldottak meg. Szerepelt szőlőfajták felismerése, színező festékekkel imitált "bor" minősítése és fejtése, dugóhúzó verseny.... A vetélkedő nyertese a 12.a osztály csapata lett. Fődíjként többek között egy sült libát is nyertek.

A lopó használata

Fotó: Schmetz Tibor-

Demeter Pál koll.vez

Új megyei elnök

Békéscsabán a Kollégiumi Szövetség megyei küldöttei, Nyíri Sándort a mezőberényi Petőfi Sándor Gimnázium Kollégiumának igazgatóját választotta meg megyei elnöknek, aki egyben a megyei Humán Fejlesztési Központ kollégiumi szaktanácsadója, és az Arany János program megyei referense.

Az eddigi elnöknek, Földesi Péternének további jó munkát, szakmai sikereket kívánunk és köszönjük a sok éves tartalmas együttműködését a Szövetség munkájában.

- Szerk. -

Megyei kollégiumvezetői értekezéslet

A Pest Megyei Kollégiumvezetői Munkaközösség és a KSZ Pest megyei szervezete 203. november 24-én hétfőn a halásztelki Református Gimnázium és Szakképző Iskola Kollégiumában tartott szakmai tanácskozást.

A legfontosabb napirend a 143/2003 (IX. 9.) Korm. rendelet kollégiumot érintő rendelkezéseit tárgyalta Dr. Dobó Györgyi jogász végzettségű ceglédi kollégánál érte magyarázatai segítségével. Szó volt a megváltozott ügyelet-éjszakai ügyelet- mindenkit érintő de-

finíciójáról, és új díjazásáról. Sajnálatos, hogy a megyében csak néhány helyen fizetik a törvény szerint járó magasabb óradíjakat forráshiányra hivatkozva, sőt több helyen az értelmezéssel is gondok vannak. Megvitattuk a foglalkozási tervekkel kapcsolatos kollégiumi feladatokat is. Csapóné Fegyvári Zsuzsa nagykorösi Toldi Kollégium igazgatója az "A legügyesebb kollégista" vetélkedő országos döntőjének Nagykoröson történő lebonyolítását ismertette, tájékoztatott a jelentkezési

feltételekről, érdeklődni: 53/351-922-es telefonon lehet. A Szövetség munkájáról Fuchsné Hattinger Zsuzsanna ügyvivő tartott tájékoztatót. A résztvevők egyhangúlag elutasították a pedagógiai felügyelő bevezetésének gondolatát s felhatalmazták, ill. kérik a Szövetséget ez ügyben való további munkálkodásra.

A jó hangulatú konstruktív tanácskozás a vendéglátó intézmény szakmai munkájának újszerű törekvéseinek ismertetésével s a kollégium megtekintésével zárult.

*Endrődiné Hegedüs Ágota
megyei elnök*

Újabb hiánypótló könyv jelent meg a NÉKOSZ történetének jobb megismerését segítve. A Dr. Pogány Mária által szerkesztett könyv lapjain egy elkészült, de eddig soha nem vetített dokumentumfilm interjút olvashatjuk Uzsoy Miklóssal, Székely Istvánnal, Sebestyén Ferencsel, Löke Mátéval, Lévai Zoltánnal, Kelemen János-sal. Az egykori mérnökollégisták mesélnék a hétköznapokról, a szobaszövetkezetekről, Petőfi körüli vitákról, politikáról. Az emlékek felidézése mellett korabeli újságcikkek, név- és tárgymutató teszik teljessé a kiadványt. Minden, a téma iránt érdeklődő olvasónk figyelmébe ajánljuk ezt a könyvet!

